

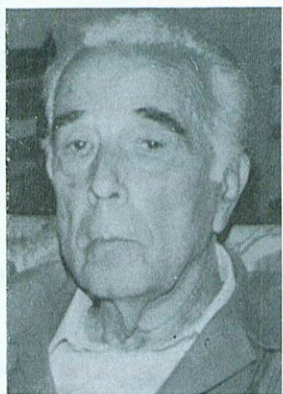
L'Escaleta

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 65

OCTUBRE 1985

PLA GENERAL:
EDIFICIS SINGULARS
¿EDIFICIS PROTEGITS?

Conversa amb:
Josep
Masferrer
i Oliveras

(pags. centrals)

Sumari

VIDA ESCALENCA: L'Esquirol i en Santiago Rusiñol - Resposta del C.I.T. a J.R.
DE MES I DE MENS: Enderrocament d'edificis considerats «singulars» en el Pla General • FULL OBERT •
NOTICIARI LOCAL • ESPORT I LLEURE • FULL INFANTIL • UN XIC DE TOT • ANNA • FOTOGRAFIA ANTIGA, etc.

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **CONSELL DE REDACCIÓ:** J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Boix, D. Poch, Francesc Targa — **ART I CULTURA:** F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **ESPORT I LLEURE:** J. Vilabrú — **NOTICIARI LOCAL:** F. Guanter — **VIDA ESCALENCA:** R. Guanter — **SUBSCRIPCIONS:** D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats, tel. 77 02 04 — **ADMINISTRACIÓ:** J. Piqué, tel. 77 19 60 — **ADREÇA:** Apartat de Correus, 19 L'ESCALA — C.E.R. c/ Garbí, L'ESCALA — **D.L.** Gi / 287-82 — **IMPRESSIÓ:** Gràfiques del Ter, s.a.

BALLESTA

C/ Pintor Joan Massanet, 8

BAMBI

Avda. Ave Maria

LIBRERIA ROSA

Plaça de les Escoles

ROMAGUERA

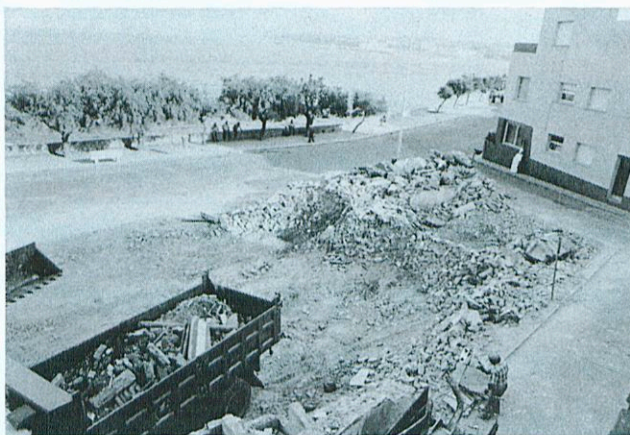
C/ del Pont, 24

TROBADORS

Passeig del Mar, 2

C.E.R. L'ESCALA

C/ Garbí

EDITORIAL

IDENTITAT

“Qui t'ha vist i qui et veu ” podria dir qualsevol que tornés a l'Escalona després de molt de temps de no ser-hi. I tindria raó.

Els qui vivim sempre aquí potser no ens adonem dels canvis que s'esdevenen al poble, si no fos perquè un dia passes per davant d'una casa i l'endemà ja la veus enrunada, i l'endemà passat contemples un solar a punt de fer-hi fonaments, i al següent dia ...etc.

Això acaba de passar amb la casa de Can Llardent: una casa senyorial que formava part del passeig i li donava una certa personalitat, no solament al passeig, sinó també al poble.

No volem pas posar-nos amb el dret dels propietaris, ni discutir la legalitat de l'enderrocament, que volem suposar que estava en regla, únicament ens mou el desig de fer una reflexió en veu alta i pensar en el present i en el futur del nostre poble.

És llei de vida que les coses vagin evolucionant, però creiem que nosaltres hem de controlar aquesta evolució si no volem que aquesta evolució ens arribi a controlar a nosaltres.

Insistim que el fet que comentem només es un exemple, com ho podria haver estat la Casa Gran, la Creu, o un llarg etcètera; però quan una sèrie d'elements, que configueren un poble i li donen una personalitat, canvien o es perden fa pensar que la gent que forma aquest poble també canvia -no ens atrevim a dir que també es perd- i quan alguna cosa es despersonalitza, perd la identitat, i si perdem la identitat, què ens quedarà?

Hem llegit amb sorpresa l'escrit aparegut a L'Escalenc del mes de Setembre, titulat "EL PRESIDENTE". Com que la seva redacció pot ser causa de confusió, ens veiem en l'obligació d'aclarir conceptes:

L'article 10 dels Estatuts sobre el President diu:

"El President del Centre, assumeix la responsabilitat del mateix, intervenint en tota classe d'actes i documents, i podrà celebrar tot gènere de contractes amb tercers persones; prèvia autorització de l'Assemblea general si es tracta d'adquisició, modificació o transferència de immobles o drets reals. Es executor de tots els acords, l'ordenador de pagaments i ingressos, signa totes les actes i comunicats, i té dret a adoptar les disposicions que cregui necessàries donant compte a la Junta directiva."

Fet un anàlisi del seu contingut, es ben clar que l'autorisme que li atribueix l'escrit al transcriure un sol paràgraf de l'articulat, queda totalment matisat. Que és modificable?, indiscutiblement, tot es pot millorar, i nosaltres som els primers en desitjar el millor. De totes formes, pot estar tranquil Sr. J.R., perquè totes les decisions importants i les menys importants han estat sempre debatudes i aprovades en Junta. I si el que el preocupa es l'actuació dels futurs presidents, com a soci que es s'oposa es del C.I.T, i per tant enterat de que tenim una Assemblea en portes, en comptes d'escriure a L'Escalenc, hauria estat molt més adient passar la proposta a la Junta, a la fi d'estudiar la corresponent esmena i proposar-la a l'Assemblea, únic òrgan amb poder per modificar els Estatuts.

AGRAÏMENT.— Agraïm als amics **Martí Colomer** i **Josep Bosch**, l'obsequi d'una pantalla transparent per a treballs de maquetació i compaginació.

Considerem poc elegant la vostra actitud, tant per la forma en que l'heu presentada, com l'utilització d'un medi públic com es L'Escalenc, quan és una qüestió que atany exclusivament a l'Entitat.

A les persones que poca cosa saben del C.I.T, i que estan al marge dels nostres problemes, el vostre escrit els pot haver causat una impressió equivocada, tant de la Presidència com de la Junta directiva.

Esperem la vostra proposta; ara només ens queda el dubte de si realment sou soci, perquè si ho fos així, llavors ja dubtariem de les vostres bones intencions.

Ben cordialment

Junta directiva

CENTRE D'INICIATIVES I TURISME
C. I. T.

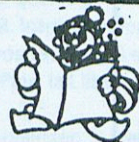
Signatures de:

Frederic Ballester
Carles Pallarès
Àngel Catalán
Assumpció Malé
Abel Palau

Miquel Aymerich
Miquel Casadevall
Josep Rodeja
Pere Puig
Llorenç Gutierrez
Lluís Morral

PUBLICACIONS REBUDES A LA REDACCIÓ DE L'ESCALENC: «Hora Nova».— Terre.—«L'Om».—«Perlas y Cuevas» (Manacor).— De la Cambra de Comerç de Girona: «Quadern del Comerç»; «El turisme, dinamitzador del comerç»; el llibre «La crisis del antiguo Régimen de Gerona» d'Antonio Simón.—«Felanitx» (de l'amig i subscriptor Pere Navarro).

JULLI OBERT

FEM UNA MICA D'HISTÒRIA A PROPÒSIT D'UN ERROR

Els articles publicats a L'ESCALENC expressen solament l'opinió de llurs autors

No puc estar-me d'aportar una rectificació a l'article «AGOST-THERMIDOR» aparegut en la pàg. 19 de «L'Escalenc» precedent:

En ell s'hi deia que la denominació THERMIDOR, (Agost, per l'autor de l'article), fou donada pels enciclopedistes francesos després de la Revolució del 1848. No és exacte. El nom de Thermidor, —així com els dels altres onze mesos del calendari dit «republicà»,— fou donat pel poeta Fabre d'Eglantine i que la «Convention Nationale» ratificà en 1793, 4 anys després de la Revolució francesa (1789). No fou, doncs, obra d'enciclopedistes ni de la revolta de 1848.

El mes Thermidor correspon aproximadament al nostre mes d'Agost; (del 21 de Juliol al 21 d'Agost, exactament).

A títol de curiositat no és desavinent exposar, ací, la poètica nomenclatura dels mesos del calendari republicà amb llur significació:

L'any començava a l'equinocci de la tardor, el 22 de setembre.

Tardor - Del 23 setembre al 20 desembre

Vendémiaire	Veremes
Brumaire	Brumari (Neulia)
Frimaire	Gebre

Hivern - Del 21 desembre al 20 març

Nivôse	Neu
Pluviôse	Pluja
Ventôse	Vent

Primavera - Del 21 març al 19 juny

Germinal	Germen
Floréal	Flor
Prairial	Prada

Estiu - Del 20 juny al 22 setembre

Messidor	Messes (sega)
Thermidor	Calor
Fructidos	Fruita

Cada mes estava dividit en 3 Dècades (de 10 dies) i aquests dies es deien, per ordre: primidi, duidi, tridi, quartidi, quintidi, sextidi, septidi, octidi, monidi i dècadi. Ço que feien 360 dies per any. Els 5 dies restants devien ser consagrats a la celebració de les festes republicanes.

J.S.R.

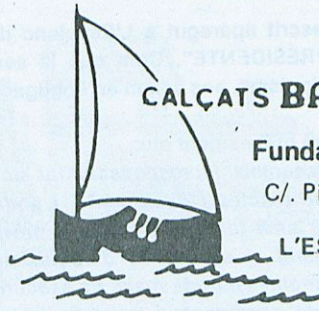
MAGATZEMS **TITUS** S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA-VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

C/. Pintor Joan Massanet, 10

Tel. 77 02 53

L'ESCALA (Costa Brava)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI —
GELATS

Ctra. Viladamat
A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04
- 508 - 584
L'ESCALA (Girona)

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

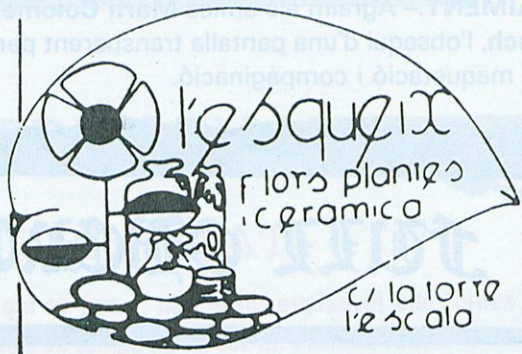
REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/. Joan Massanet, 26
Tel. 77 05 48

L'ESCALA

Caravel·la

SERVEI OFICIAL

MICHELIN

reparació i venda de tota classe de
càmeres i pneumàtics equilibrat
electrònic de rodes recautxutats.

M. FERRER

CTRA TORROELLA DE MONTGRI - VILADAMAT
CLOSA DEL LLOP, S/N - TEL. 77 12 64

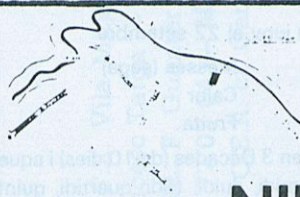
L'ESCALA (GIRONA)

FLECA I QUEVIURES

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

HOTEL
RESTAURANT

NIEVES MAR

(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 - 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica

Closa del Llop, s/n.

Tel. (972) 77 07 55

L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE E

ESPÀRTAC O NERÓ

Són ja massa nombroses les exaccions que es cometem sovint, per ací, per allà: cabines telefòniques sabotejades, rètols de circulació torçats o arrencats, papereres vinclades, parets empastifades d'inscripcions, ascensors i escales amb cremadisses de cigarrets, seients públics malmesos, banquets de vagons de tren estripats, i cent altres actes de vandalisme comesos subreptíciament, covardament, amb mal gust i que, a la curta o a la llarga, paguem tots.

Es inacceptable que la nostra vida col·lectiva ens sigui emmetzinada per una minoria de gent, majoritàriament jove, (ovelles esgarriades), egoista, intolerant, vanitosa, mal educada i que es creu que tot li és degut.

Paral·lelament, em sembla que vivim una època massa permissiva. Estem en una societat en la qual els uns temen d'exercir represàlies que podrien passar per autoritàries, i els altres callen lamentablement perquè no **volen embolics**. Laxisme oficial i inèrcia popular. Bons dies ens esperen si ens deixem envair per la passivitat. D'altres, encara, tenen excessiva tendència a culpabilitzar-se, i troben excuses a totes les transgressions.

És molt fàcil de dir: «no sabem estimar ni comprendre els joves i menyspreem llurs aspiracions»; o: «si roben, maten, violen o operen amb violència és culpa de la nostra societat». Això es pur masoquisme o simple demagogia. Jo no hi passo i no em sento pas responsable si hi ha certa joventut insolent que confon llibertat amb llibertinatge.

Seria tendenciós de caure en generalismes i posar a tota la joventut dintre de la mateixa panera. Hi ha altres classes de joves: els conformistes (que no fan ni mal ni bé) i els que són generosos, estudiosos, respectuosos dels bens comuns, conscienciosos de que si tenen drets, tenen, en contrapartida, certs deures, éssent àvids fervents de progrés i de justícia social. Aquestes dues categories formen, afortunadament, una majoria.

Que se'm permeti d'analitzar de modesta manera les causes que a mi em semblen generadores de les màcules socials que motiven el comportament d'aquella joventut desharmonitzada:

- Parcialment, l'atur forçós; però això ni excusa ni ho justifica tot.
- Carència o insuficiència en l'ensenyament de la moral.
- Sovint, feblesa parental en no saber imposar-se quan si és a temps.
- Manca de rigor en la producció i en la programació televisiva, cinematogràfica i altres mitjans de comunicació.
- Excés de tolerància estatal i col·lectiva.

Aquestes defallences són imputables als adults.

(Una de les grans dissorts de la humanitat és que la joventut perd la confiança en els adults i que aquests desconfien de la joventut).

Examinem, ara, les debilitats atribuïbles a la jovenalla irreflexiva:

D'ençà, potser, mig segle, per obra i màgia d'una espècie de mimetisme i de la incontenible seducció de molts espectacles que se'ls ofereixen, es presenta un fenomen que els sociòlegs ja deuen estudiar.

El fet de que a un ídol de l'espectacle se li ocorreixi de vestir-se o de pentinar-se d'una manera tan original com extravagant, és, tal vegada, una marca (ben migrada, als meus ulls) de personalitat que la celebritat li fa possible. Imitar-lo ja no és prova de personalitat; és, només, simiesca còpia.

Si un personatge de pel·lícula esdevé cèlebre per les seves excèntriques malifetes tot i reeixint conquestes femenines, es troben fàcilment joves que somnien en identificar-s'hi. Es un comportament nihilista. Val més copiar de les forces vives resultat de l'esforç i de la intel·ligència que no pas calcar de la immoralitat i de la ficció. Seria racional que es sabés escollir (i perfeccionar, si cap) allò que és bo i rebutjar allò que és nefast. Val més imitar al Crist que a Hitler. **Val més imitar a Espàrtac que a Neró.**

Revelar-se sense violències –sovint supèrflues i capricioses– contra la injustícia i l'arbitrari, és positiu i munífic, sobretot en una època en la qual el silenci dels més esdevé una covarda institució.

Tenir rencor contra els de les generacions anteriors reprotxant-los que la societat actual és imperfecta, i pretenent que ells, (els de la genitura d'avui), ho farien millor, és absurd i estèril, car d'ençà que el món és món, aquest no ha deixat de millorar la condició humana, gràcies, sens dubte, als atrevits i clarividents que saberen enfrontar-se contra les forces retrògrades i omnipotents. No s'adonen de què formen part de l'engranatge que és la vida, en la qual avui succeeixen a llurs antecessors i que demà seran substituïts per llurs propis fills.

No és pas, per exemple, arrencant l'aparell d'una cabina telefònica –d'innegable utilitat pública– que redreçaran les arbitrietats que incontestablement existeixen. Cal, sense debilitats, ensenyar la virtut de l'esforç i el respecte dels bens col·lectius i de les persones. Ajudem-los a encarar-se amb el món sublimant-los allò que té de bo i aguerint-los contra el que és social i humanament injust. Introduïm-los sobre la vanitat de l'egoïsmes. Fem-ne cavallers de generositat perquè el nostre globus sigui demà guiat fecundament per ells, la Pau i la Llibertat com a senyeres.

Em sembla que tothom pot constatar que avui es realitzen forces coses per a la nostra jovenalla; potser no a bastament encara, però el fet és innegable; l'esport, per exemple, els és més accessible avui que ahir gràcies als polideportius que s'erigeixen per ci, per lla. Idem en l'àrea associacionista. I, en el pla local, sempre hi ha d'altres activitats que la de freqüentar discoteques i altres indrets en irrecuperables temps perduts: biblioteca, agrupacions de sà esbargiment, activitats d'utilitat pública, associacions culturals, etc. («L'Escalenc», per mostra, demana llur col·laboració).

Tots plegats redrecem el timó; els corrents actuals ens porten de cap vers esculls funestos. La comprensió, justa, però rigurosa, esdevé imperiosa.

SADERRA

SASTRERIA

Vilabrú

ROSA·MARIA BALLESTA

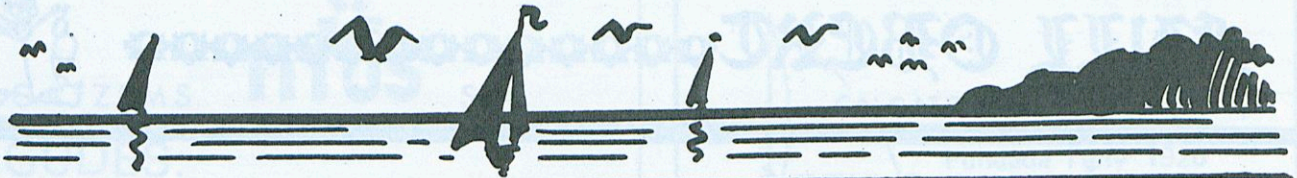
CENTRE
D'ESPECÍFICS

FÒRMULES
MAGISTRALS

FARMÀCIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75
L'ESCALA - Alt Empordà

ESTUDI I SERVEI
ASSESORIA EMPRESARIAL
 Carrer del Port, 28 - L'ESCALA - Telèfon 77 10 23

Àrea laboral - social - Aspectes fiscals de l'empresa
 Assessorament jurídic empresarial - Contabilitats
 Gestions de tota mena - Assegurances

Jaume BATLLE PAGÈS
 Agent Col·legiat d'Assegurances

FERRERIA

GUILLOT

PINTURAS
i JARDINERIA

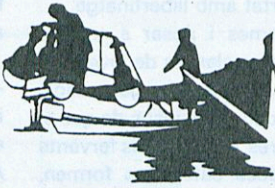
c/ del Mar 6
 Tel 77 04 86 L'ESCALA

DISCOTECA
ACUÀRIUM

HOTEL - RESTAURANT
 L'ESCALA

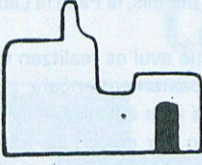
Hostal «El Roser»

Restaurant

* *
HOSTAL MIRYAM **HOSTAL REINA**

COMPLETE BATHROOM / BAÑO COMPLETO
 SALLE DE BAINS COMPLETE / MIT BADERAUM
 ESPECIALITAT EN PEIXOS I MARISCS
 Calefacció Central - Aire acondicionat
 Parking Particular - Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 **L'ESCALA**
 Tels. (872) 770219 / 770077 **Costa Brava (Girona)**

RAFAEL MORENO I GARCIA

Compra de cases velles al casc urbà
 i de finques urbanas fora vila

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
 Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

AGRUPACIÓ FLEQUERA EMPORDANESA
S. A.

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 **L'ESCALA**

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avinguda Ave Maria, 7 **L'ESCALA** Tel. (972) 77 02 72

JA TORNEM A ÉSSER-HI

Normalment, quan s'acaba el curs escolar, els alumnes respiren a gust davant les esperades vacances d'estiu; però allò que és agradable s'acaba aviat i com un girant d'ulls reeixirà un nou curs, que hom iniciarà amb més o menys il·lusió, segons les circumstàncies.

Els dies que antecedeixen la fi del curs són, en general, poc favorables per als alumnes. En un temps en què la temperatura ambient augmenta i el calor excita el temperament dels estudiants, indisposant-los per a treballar amb placidesa. La dèria d'unes merescudes vacances, a un pas de l'escola, dificulta el treball de l'alumnat, ja que no viu pels temes d'estudi sinó per a l'esbargiment que se li apropa. L'alumne se sent cansat i desitja canviar les seves quotidianes activitats. No vol seguir supeditat a un rigurós horari de treball, ans desitja esquivar tot allò que el manté subjecte a unes educatives normes de conducta.

Contràriament, els dies que precedeixen el nou curs són, per als escolars, jornades d'eufòria. La majoria d'ells pensen insistentment en l'aula de classe que ocuparan, en els llibres que adquiriran, en els mestres que els alicionaran, en els amics amb els quals conviuran,... i un llarg etcètera de pensaments infantils.

L'espera per a tornar a l'escola se'ls fa llarga, tant és així que aleshores els sembla que el temps passa lentament, perquè desitgen accelerar l'esdeveniment. Van descansats i ansiegen reprendre un nou curs, per aquest motiu, aquella mainada que va viure amb el desig de que acabés el curs, reviu la il·lusió de veure'n començar un altre.

Però, aquesta eufòria, malauradament, per a uns alumnes sol ésser passatgera. Un cop assaborit el plaer dels primers dies, l'avenir esdevé monòton i enutjós. El nen, vulgui o no vulgui, ha d'aprendre a ser esclau del rellotge i això a alguns no els complau del tot, perquè veuen limitada la seva llibertat d'acció. Tampoc no comprenen que el treball diari a l'escola els capacita per a exercir una ocupació digna en l'avenir i opten per deixar passar el temps i..., que vingui allò que Déu vulgui. Són aquells alumnes que, a vegades, no fan ni deixen fer.

Sortosament, no tots els escolars són indiferents en relació al treball de l'escola, puix a una majoria els agrada sentir-s'hi vinculats i aprofiten al màxim cada hora de la jornada escolar.

Les causes de la diferenciació, quant a interès per l'escola, entre els alumnes d'una mateixa edat, són tan complexes que fan difícil l'obtenció d'un resultat positiu per a tots. Amb la solució de les causes s'aconseguiria resoldre el problema; però, qui hauria de portar a cap aquesta tasca?

Mentrestant la vida de l'escola segueix un ritme incessant i és inquietant veure el contrast que hi ha entre uns alumnes que viuen plenament per al seu treball, esprement-ne tot el seu suc, mentre altres prefereixen anar fent la viu-viu.

Convindria seguir bé els dos blocs del refrany castellà: «A Dios rogando y con el maza dando». Si fos així, que n'aniríem de bé!

PILAR PELLICER de GISPERT
L'Escala, a 28 de Setembre del 1985

LA VILA GENTIL, GALANA I ENCISERA

Es la segona vegada que col·laboro i m'agrada fer-ho, a la revista «L'Escalenc». Com per inaugurar la meua col·laboració, parlaré de l'Escala, la vila gentil, galana i encisera ...com diu la nostra sardana.

Això de descendir dels grecs, entre cometes gent culta, elegant i de bon gust ens honra una mica als escalencs i jo diria que més que honrar-nos ens exigeix; ens compromet a mantenir aquesta cultura i expandir-la; ens obliga a cultivar el bon gust en la nostra vida tota. Per exemple: saber veure la bellesa que ens envolta, amb el nostre mar, amb les nostres cales tan boniques, obertes a tots els vents, saber copsar que l'Escala no cal ornar-la, és bonica ella en si mateixa, per les cases blanques, per les cases velles dels mariners, que ens parlen d'un passat dur, de treball i esforç.

Hauriem d'ésser conseqüents en aquest aspecte i si l'Escala és ja bonica, conservem-la així. No permetem que les nostres pinedes que rodegen les platges, siguin brutes, plenes de deixalles, que la gent de mal gust, siguin estrangers o no, tiren per tot arreu, sense comprendre, que això fa menys bella la nostra vila i li lleva aquest estil elegant que vam heretar dels nostres avantpassats.

FEM HONOR A L'ESCALA i mantinguem-la neta en tots sentits.

Furgant en la història dels orígens de l'Escala, busco d'on vé aquest nom. Trobo el següent:

Anibal el famós guerrer cartaginès, va donar el nom d'escalas a la bella i graciosa configuració de les muntanyes de Torroella de Montgrí. Traient el plural fou així anomenada la bonica cala situada en un extrem pla de la costa meridional del golf d'Empúries.

En el llenguatge planer, l'Escala és per pujar amunt, anar endavant, no cansar-se mai, elevar-se sempre... tenir esperança d'arribar.

Poble empordanès!...Ja veus quina és la teva fita!...Pujar sempre l'Escala dels teus ideals, per fer d'aquesta vila un ascendir constant.

No sols amb calés i amb nous edificis, és que pujaràs, sinó amb el teu esforç constant d'ésser oberta i comunicativa com el mar que et rodeja, acollidora amb tothom, refent les amistats endurides o refredades i essent per a tots una llum que il·lumina els qui vénen en busca de repòs i benestar.

Escala neta, Escala blanca, com les veles de les barques... I encara et podria dir més coses del que feres i fores. Buscant en els arxius i en els llibres hi trobo una altre anècdota que la deixo caure en aquest petit escrit.

«La gent de l'Escala es guanyaren la vida pescant, treballant la vinya, les oliveres, llegum i cereals. D'aquesta manera —diu la crònica— es varen guanyar dignament la vida, mereixent amb la seva honrada manera de fer, l'atenció dels pobles del voltant.

Vuitanta persones, que per aquell temps era molt, no solament construïren cases, sinó que van construir un temple.

Els fou donat el permís per la comtessa d'Empúries Na Catalina Antònia d'Aragó Folk de Cardona i el 24 d'octubre de l'any 1680, es posà la primera pedra. Treballaren sense desmaiar, fins i tot unien moltes vegades, sense dormir, les tasques de pesca amb les de paleta i tots col·laboraren de la manera més abnegada i despresa. Tot ho feien gratuïtament. En menys d'un any el construïren i el 29 de juny, festa de Sant Pere, varen poder celebrar en el seu temple, encara no acabat, la primera eucaristia. I el seu sentit creatiu el varen demostrar amb la il·luminació del temple, que fou amb farolets de paper en forma de petites embarcacions il·luminades».

Diu la crònica que això va omplir de goig no sols els sacrificats mariners d'antany, sinó també les seves dones i fills, perquè tots hi havien posat el seu gra de sorra.

Aquells homes i dones saberen pujar la seva Escala, segons el temps històric en què vivien, ascendint amunt i demostrant el seu sentit profund religiós que hi ha en el fons de cada home, i que no morirà mai, per més que el soroll i les màquines el vulguin extingir, per més que les raons materialistes i racionalistes vulguin ofegar.

Petit incident de la història de l'Escala que ens podria portar a un nou plantejament.

Llavors calia fer un temple, gran, majestuós... Hi tenien tot el dret els braus llops de mar de l'Escala, perquè se'l feren ells. Ara el nostre pujar seria potser revifar amb nous aires, la fe dormida en el fons de cadascú.

El que llavors ells, els mariners feren, nosaltres ho podem fer ara amb un altre estil, però amb la mateixa il·lusió. El resultat seria que en lloc d'anar ajuntant pedres fredes, aniríem fent i pulint, fregades l'una al costat de l'altra unes pedres vives capaces no de bastir un temple, sinó de fer un món nou, ple de fraternitat i pau, del qual tots en tenim fretura.

NEUS XIMIMIS

VIDA ESCALENCA

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

RICARD GUANTER

EN JOSEP ESQUIROL I EN SANTIAGO RUSIÑOL

En Josep Esquirol, dintre de les normals limitacions dictades sobretot per l'època i el lloc que li tocà viure, era un home culte i instruït, i com a tal, li agradava rodejar-se d'altres persones escalenques que, com ell, estimaven la cultura en les seves diferents facetes.

Tota aquesta gent solia reunir-se en un local que ja anomenaven «El Cau de l'Art».

Es tractava d'un lloc molt petit que es trobava entre l'actual peixeteria de **Can Massafont** i l'entrada als apartaments de **Can Panxo**, el que abans fou **Cafè de Can Pepet Sureda** i, posteriorment, de **Can Panxo**, conegut també pel **Cafè de les Dilícies**.

S'hi accedia per una porta que hi havia dintre l'entrada de l'esmentat **Cafè de Can Pepet Sureda**. Allà s'hi reunia la colla de l'Esquirol. Parlaven de pintura, literatura, música i d'altres facetes relacionades amb el món de la cultura. I quan convenia també s'ocupaven de coses menys trascendents. Feien bromes, gatzara i preparaven actes i festetjos populars.

«**El Cau de l'Art**» venia a ésser una branca de la societat recreativa que, els anys 20, es constituí a l'Escalona i que s'anomenà «**la Penya**», que tenia, precisament, la seva seu social al **Cafè de Can Pepet Sureda**.

De «**La Penya**» potser en parlarem en una propera ocasió quan tractarem d'una altra societat recreativa anomenada «**Centre de Joventut**», fundadora de la **Sala Pekin**.

Diguem ara, de passada, que en el saló del citat **Cafè de Can Pepet Sureda** i organitzats per «**la Penya**», s'hi celebraven lluits balls, animats carnivals, teatre i festivals diversos. S'hi feien moltes bromes com la d'aquell dia que l'Esquirol, durant un ball, donava caramels a les noies, cosa que solia fer molt sovint i que li feia guanyar crítiques i murmuracions per part d'un sector del poble.

Resulta que els seus companys s'espavilaren bé prou de posar-li, entre els caramels que tenia a la butxaca, una bomba fètida. Imagineu-vos l'espectacle! Aquella nit, l'Esquirol no pogué donar cap caramel a les noies perquè era impossible posar-se al seu costat.

En certa ocasió, en les seves anades a Barcelona, l'Esquirol es trobà amb en **Santiago Rusiñol**, amb qui ja s'havia parlat diferents vegades, del qual presumia molt entre els seus companys.

Com que en **Rusiñol** aquell dia es trobava de molt bon humor, l'Esquirol li demanà que quan pogués li pintés un cap d'estudi ben estrany, dels que no n'hi ha gaires.

Havia passat un quant temps que l'Esquirol ni se'n recordava, quan un bon dia rebé un paquet que li enviava **Rusiñol**. L'Esquirol endevinà de seguida el què hi havia «veritablement es digué ell mateix –Rusiñol és home de paraula–. Persones com aquesta, n'hi ha poques».

Content com unes Pasqües, l'Esquirol, que encara conservava el paquet sense obrir, cridà un per un els seus amics i els convocà a tots al «**Cau de l'Art**» per a fer-los la presentació oficial del regal que havia rebut del seu amic **Rusiñol**.

L'expectació entre els reunits era gran quan l'Esquirol, començà a desfer el paquet. Tots els presents s'aguantaven la respiració, expectants, del que dintre poc veurien.

Tot presumidot per l'expectació que havia desvetllat, l'Esquirol, tot parsimoniós, seguia desembolicant el paquet. A la fi, arribà el gran moment, en aparèixer el quadre.

Mirar-lo i veure el rostre de l'Esquirol totalment canviat de color fou una mateixa cosa. Un fred de tomba el travessà de dalt a baix. En aquells moments, s'hauria estimat més fondre's.

El llarg silenci mantingut gairebé sense respirar esclatà en una gran rialla de tots els contertulis que amenaçava fer trontollar les gruixudes parets del «**Cau de l'Art**».

El **Rusiñol** havia gastat una broma massa pesada a el pobre **Esquirol**. Mira que enviar-li el seu propi retrat com a mostruari d'una cara rara, estafalària, ridiculitzant-lo! I passar aquesta vergonya davant els seus amics!

Els presents procuraren marxar tan dissimuladament com pogueren, perquè allà s'hi trobaven violents en no saber què dir-li. L'Esquirol es quedà sol i, amb la cua entre cames marxà a casa seva, recordant-se d'en **Rusiñol** a qui, ben segur, durant uns dies, li xiulà l'orella esquerra.

EPÍLEG

Com ja diguérem en el primer article, l'Esquirol gaudí d'una gran popularitat que li proporcionà la seva professió de **fotògraf-artista**. Però sobretot el que li va fer guanyar-se la simpatia de la gent fou el seu enorme **esperit de col·laboració** en tots els actes i manifestacions culturals, artístiques, esportives i recreatives que se celebraven a l'Escalona, de moltes de les quals ell n'era el seu principal animador i organitzador.

Els primers anys de futbol a l'Escalona es necessitava gent d'empenta, generosa i decidida, disposada a tot en bé d'aquest esport que aleshores anomenaven «**football**». Al costat dels **Juhé, Oriol, Sentena, Peret Joaquim, Serrats i altres**, s'hi trobà l'Esquirol, no per a posar-ne una medalla, sinó per a fer tot el que fos necessari.

Si arribava Carnaval i per animar la festa era necessari disfressar-se i fer el pallaso, ell ho feia.

Que s'havia de guarnir una carrossa o organitzar la cercavila, allà s'hi trobava l'Esquirol sempre disposat a donar un cop de mà.

Que es necessitava un actor per fer teatre, ja es podia comptar amb ell que n'era per un.

Al principi del nostre escrit, ja hem dit que ell fou un entusiasta animador i col·laborador de la societat local «**la Penya**» i element fundador del «**Cau de l'Art**».

Durant els anys que es publicà la revista local «**COSTA BRAVA**», a la qual, precisament, l'any passat per aquest temps li dedicàvem uns quants articles, l'Esquirol formà part de l'equip de redacció.

D'ell, els seus companys escrigueren, simpàticament, el següent:

«Model d'activitats asombrós, que pertot acudeix i a tot arriba. En el trant de la vida toca, com vulgarment es diu, totes les cordes. Es fotògraf, relloger, joier, antiquari, òptic, comissionista, agricultor, avicultor, etc. etc.»

L'avicultura el té actualment tan abstret que a ella dedica la major part de les hores del dia.

Amb tot, és un bon xicot, la companyia del qual fóra en extrem agradable, sinó fos que la tos que mai el deixa, molesta un xic les oïdes, i a més és bastant rondinaire».

Recordo que el primer dia que vaig parlar de l'Esquirol, en fer un resum de la seva vida, veiérem que havia mort relativament jove, ja que **comptava tant sols 57 anys**.

Fou una llàstima que l'Escalona el perdés tan aviat. La seva obra, tan beneficiosa per al poble, es veié bruscament interrompuda. Perdérem un gran historiador gràfic de la població que hauria pogut arribar, vivint 20 anys més –cosa que no hauria estat res de l'altre món– fins als inicis de la dècada dels cinquanta, enllaçant amb el fenomen del turisme i amb el millor nivell econòmic que va fer que tenir una màquina fotogràfica ja no fos tan difícil per part de molta gent del poble.

L'Esquirol hauria deixat el relleu professional a les moltes cases fotogràfiques que amb les postals, si bé amb un esperit més comercial que sentimental, han anat seguint i vivint l'extraordinària evolució urbanística que, darrerament, ha anat experimentant la nostra població.

Quanta producció fotogràfica va deixar de fer l'Esquirol a causa de la seva prematura mort! Quants de racons, edificis i contrades de l'Escalona que han desaparegut o que s'han transformat després del seu traspàs, i dels quals ara no ens queda cap record!

Si una imatge equival a mil paraules, quantes pàgines d'història de l'Escalona s'hauran deixat d'escriure!

És llàstima aquest silenci històric, però no ho deixa d'ésser menys l'abandó en què es va deixar la seva producció, permetent-se que es perdés gairebé tota, que es fes malbé i, el que és pitjor, que es llencessin –n'hi ha testimonis– moltes i moltes plaques –tal com ho llegiu– que constituïen un veritable arxiu històric local.

És una pena que d'entre els seus addictes no hi hagués ningú que no dongués la importància que mereixia aquest valuós treball que, dia darrera dia, anà fent l'Esquirol, més que per l'esperit comercial, per la seva gran estima a l'Escalona.

Tanmateix, és una llàstima que l'Ajuntament, al seu degut temps, no fes mans i mànegues per tal d'adquirir l'obra de l'Esquirol, convertint-se d'aquesta manera, en conservador i dipositari, abans que

es destruís, com de fet així ha succeït. La poca obra que ens ha arribat es troba dispersada sense ordre ni control, i en mans d'antiquaris que, voltes, fan difícil la seva adquisició.

La major part de la gent gran escalenca que m'han parlat de l'Esquirol no comprèn massa com cap dels Ajuntaments que s'han anat succeint no hagin tingut un record, un detall, un agraïment envers aquest home que tant ha representat per a l'Escala, i de la tasca del qual encara resten moltes proves que continuament ens ho recorden.

Amb tants carrers que s'han obert i que porten noms de persones, el valor cultural i científic de les quals no discutim però que la majoria no sabien on era l'Escala ni la conegueren, és incompreensible que no s'hagi posat el nom de l'Esquirol tant sols a un d'ells.

L'Escala és una població que sap reconèixer els mèrits dels seus fills i segurs n'estem que arribarà un dia que serà agraïda amb aquest escalenc que s'ho considerarà en tot moment i es comportarà molt merescudament com a tal, tot i no havent nascut entre nosaltres.

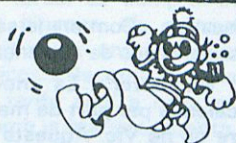
Donaria per molt ben emprat el treball que durant uns mesos he vingut dedicant a en Josep Esquirol –treball que per altra part tampoc dono per totalment acabat– si, al menys, servís per agrair-li públicament el molt que ell representà per a la nostra població, que ell també considerarà seva, i el nom de la qual va donar a conèixer a tot arreu.

RICARD GUANTER

ESPORT I LLEURE

Vili-Gran

FUTBOL

Resultats dels primers partits de les categories, en les quals ha començat la competició oficial de la temporada 1985-86.

Primera regional		
dia 15-9	Maçanet-L'Escala	1-1
dia 22-9	L'Escala-Hostalric	0-0
dia 29-9	Cassà-L'Escala	1-4

Tercera Regional		
dia 15-9	L'Escala-Calella P.	1-3
dia 22-9	Flaçà-L'Escala	2-1
dia 29-9	L'Escala-L'Armentera	5-1

Juvenil		
dia 29-9	L'Escala-Salt B	2-2

SARDANES

Aquest mes de setembre, han tingut lloc, com ja deiem el mes passat, les ballades del dia 11, festa nacional, de la qual tingué cura La Principal de Banyoles i el dissabte dia 14, la Nit de la Sardana, amb la participació de les cobles Catalunya 2.000 i Foment de la Sardana. (Les sardanes interpretades en aquesta Nit de la Sardana, foren les següents: **Catalunya 2.000:** «Neu rodona» de Ramon Serrat; «sant Llorenç Ciutat Pubilla» de Max Havard; «Dos germans» de Pere Fontàs; «Ullets blaus» de Josep Cassú; «Nit estelada» de Josep Saderra i «La tia Roseta» d'Agustí Causí. **Foment de la Sardana:** «Aniversari» de Manel S. Puigferrer; «La trenca ametlles» de Josep Saderra; «Niu d'amor» de Ricard Viladesau; «L'encís dels buixets» de Martirià Font; «La Segadora» de Josep Vicens XAXU i «Jovent dansaire» de Josep Auferil. El divendres dia 27, teníem la ballada que tancava les d'aquest estiu 1985. Es tractava d'una audició de les quals té cura d'organitzar la Conselleria de Turisme i que fou a càrrec de la cobla «Marimba». En principi era programada pel 19 de juny, però com que a la tarda va ploure i després va entrar ventet, es va ajornar per una altra ocasió i aquesta va ser, com ja hem dit, el dia 27.

Pel que fa a aquest mes d'octubre ja avançàvem que el dia 12 –dissabte– al Camp dels Pilans, ha d'haver-hi la ballada, enguany a cura de la Catalunya 2.000 i quan a la del mes de novembre, a Sant Martí d'Empúries, en aquest moment desconeixem tant la data de celebració, com la cobla que s'ha decidit sigui l'encarregada de portar-la a terme.

TEATRE

A l'Escalenc del mes de juliol, donàvem a conèixer que en les mesos d'octubre i novembre han de tenir lloc, a la nostra vila, uns cursos d'interpretació, direcció i escenografia, que han de ser a càrrec dels professors de L'Institut de Teatre de Barcelona, Terrassa i Vic i en els quals han de participar-hi els components de l'Elenc del C.E.R., que

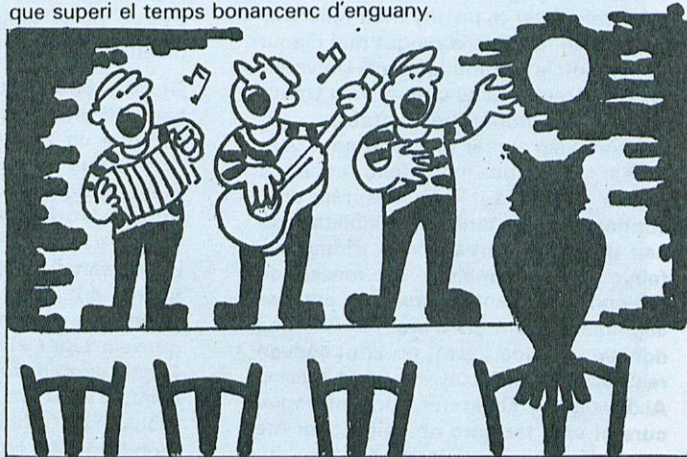
prèviament han formalitzat la inscripció. El dia 14 d'octubre ha de celebrar-se la primera d'aquestes sessions en les quals ha de treballar-se a base de dues obres d'un autor francès – «Dorm, t'ho manox» i «Sessió nocturna» – ambdues d'un sol acte i d'una temàtica molt distreta, que tindrem ocasió de veure interpretar una vegada acabat el curs, a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova que serà quan podrem adonar-nos de les profitoses lliçons rebudes pels nostres actors que hauran de repercutir, sens dubte, en la presentació de les obres que posteriorment seran escollides per posar en escena. Procurarem anar-vos informant de com segueixen aquests esdeveniments.

ACTIVITATS ESTIU 1985

En el programa de les activitats per l'estiu 1985, hi figuraven, com a les dues darreres celebracions –ambdues organitzades per la Conselleria de Turisme, a les 10 de la nit i a la Platja– una Audició Musical, a càrrec del Grup Faristol pel dia 18, i un Ball Popular pel dia 25.

Hem de dir que, encara que amb no massa concurrència, l'audició musical del dia 18, va portar-se a terme, però pel que fa al Ball Popular, del dia 25, que en realitat no era tal ball popular sinó que es tractava d'una cantada d'havaneres, amb la participació del grup «Llops de mar», no va pas celebrar-se. Ignorem els motius, només poder dir que quan varem anar-hi, **la Platja era fosca, amb tots els establiments tancats i amb una dotzena escassa de persones esperant la resolució.** Els components del grup «Llops de mar», a part la il·lusió que tenien d'oferir una cantada als escalencs, ens manifestaven que no podien comprendre aquella indiferència.

Aquesta experiència ens ha portat a la conclusió –i ens agradaria que la nostra manera de pensar fos compartida– que no n'hi ha prou de queixar-nos que la temporada és curta, que la tramuntana s'encarrega, ben aviat, d'allunyar-nos els turistes, que si, com s'ha parlat infinitat de vegades, ens proposem oferir als visitants quelcom per fer-los agradosa l'estada, hi hem de posar tot l'interès i donar-hi la deguda importància, puix cal remarcar, que difícilment trobarem un altre estiu que superi el temps bonancenc d'enguany.

CONVERSA AMB...

El Dr. Josep MASFERRER i OLIVERAS, no necessita presentació, la seva humanitat és prou coneguda de tothom. Tant ell com el seu germà, el Dr. Diego MASFERRER i OLIVERAS, han posat els seus coneixements al servei de les persones i han estat oberts sempre als qui els han necessitat.

Els escalencs han sabut reconèixer l'important treball realitzat per aquests dos germans amb petites mostres de gratitud, com són el carrer que porta el seu nom i l'homenatge que se'ls va retre l'agost del 1984.

L'Escalenc.- Com era la seva vida aquí, a l'Escala, abans de començar a estudiar?

Dr. Masferrer.- La meua família és escalenca per part de mare, per part de pare és de Vic. Aquesta casa, a on he nascut, és la casa dels meus avis i dels meus besavis materns. En Diego Oliveras, que era el meu avi, es va casar amb la seva neboda Màxima Oliveras, per això, la meua mare es deia Carme Oliveras i Oliveras. El meu avi va anar a Amèrica a fer fortuna i es va casar per poders amb la seva neboda. La meua àvia va ésser una dona decidida, amb poca instrucció, però espavilada. Tan és així que, de volta a l'Escala, d'aquesta casa no en deien la casa del Sr. Diego, sinó Casa la Màxima del Carrer Nou.

Era una dona gairebé analfabeta, però amb una intel·ligència privilegiada, a qui venien a demanar consell... sabia fer les coses d'una manera oportuna i ben feta. En tornar aquí, va néixer la meua mare. La mare va conèixer el que seria el meu pare, a Barcelona. Vam ser cinc germans. Jo sóc el més gran, la Carme, que va morir de crup, en Diego, l'Ernest, que va morir de tuberculosi, i després de l'Ernest va néixer l'Anita, que va morir d'una cardiopatia durant la guerra.

Nosaltres aquí teníem la casa, l'hort i el pati, també teníem vinyes, però recordo que la fil loxera ens ho va malmetre tot. El papà feia de mestre i ingressava una petita quantitat que ens permetia viure. Ens van explicar que l'única manera de poder ser alguna cosa en la vida, era fer una carrera. El meu pare, com he dit era mestre, amb una cultura molt extensa, ens va ensenyar el batxillerat, i, cada any, agafàvem la tartana de Can Trenta tirada per un cavall, que era blanc i es deia Navarro, i anàvem, fent tres hores de camí, a examinar-nos a Figueras. Més tard ens vam trobar amb la dificultat de fer la carrera sense mitjans econòmics, anarem a Barcelona i vam trobar una pensió, a dalt del Palau de la Virreina, en pagàvem disset duros cada més, vaig estar-hi un any molt feliç. Per un noi que no s'havia mogut mai d'aquí va ser molt important anar a la Universitat de Barcelona... El curs el vaig treure bé, em van donar tres notables i un aprovat, vaig tornar molt content i vaig passar un estiu molt feliç anant a pescar cada dia... Però, després, com continuar...? No teníem possibilitats de cap de les maneres. I vaig trobar una feina «d'escombriaire», de mosso de l'Hospital de Santa Creu... No era pas «camillero» com els d'ara, no. Allà ens donaven la vida i a mí no em pagaven res perquè em deixaven anar a classe. Així vaig fer el primer curs; el segon curs el vaig fer però no vaig poder-me examinar, ja que vaig agafar una tu-

berculosi... Recordo que una vegada va venir a veure'm en Martí Rauret i en advertir el meu estat va quedar tan impressionat que no ho digué de dret als pares, sinó a Mossèn Carles i ell ho va dir als pares. Vaig decidir que era millor no tenir visites, perquè no em veiessin en aquell estat, així vaig dir a l'Hermano que digués que el metge ho havia prohibit. Un dia l'Hermano em va dir: «I si vingués la teua família...?», vaig comprendre que ja eren allà. Gràcies a Déu, al cap de poc temps, vaig poder venir a l'Escala, em vaig posar bé i encara sóc viu... devia tenir 17 o 18 anys... El diagnòstic que van donar els raigs X de llavors el tinc gravat: «Focos de infiltración pulmonar de carácter vacilar diseminados en ambos campos respiratorios, más confluentes en el vértice izquierdo y en los lados». Ja, aleshores, amb els meus pocs coneixements de medicina, veia que era un pronòstic quasi fatal...

L'any següent va morir la mamà; la nena també va estar malalta i no vaig poder fer res durant un any. Després, per mitjà de la senyora Consuelo, assassinada durant la guerra, em vaig poder col·locar a la clínica del Sr. Sala; vaig començar a treballar d'ajudant d'ell el dia de Sant Jaume; tenia 20 anys. El canvi de l'hospital per la clínica va ser una cosa extraordinària, però tenia un problema; no podia anar a classe. Bé, a classe hi anava, però no podia anar a totes i això era fatal, era un handicap, com diem ara... perquè per malament que ho faci un professor sempre aprens i en estar en contacte amb els alumnes, t'impregnes, parles d'allò que estàs estudiant... Però, vaig anar fent i vaig acabar la carrera als 24 anys. Aleshores, la meua màxima preocupació va ser que el meu germà, en Diego, no tingués el mateix problema que jo de no poder anar a classe, i vaig aconseguir que estés a la clínica i pogués anar a classe amb regularitat.

L'Esc.- Tenim entès que va ser detingut durant la guerra?

Dr. M.- Sí, el setembre o l'octubre de l'any 36 em van posar a la presó, i em va jutjar un Tribunal Popular, vaig tenir la sort que va venir gent, espontàneament, d'aquí, de l'Escala, en Carles Sureda, en Freixa..., a declarar que jo jugava a futbol, és clar, si haguessin dit que la família Masferrer anava davant, a les processons, o a missa cada diumenge, era suficient perquè m'haguessin tallat el coll. Però, tot i que el fiscal demanava que m'enviessin al front, el jurat em va declarar lliure total, gràcies al futbol... Més tard em van mobilitzar en fer-ho la meua quinta i

vaig anar a Vilafranca on em van fer cap de tots els hospitals, hi vaig estar vuit dies i em van enviar a l'Ebre, vaig anar a parar al «V cuerpo del Ejército», amb en Líster.

Quan vaig anar al front ja estava a la clínica de l'Aliança, on vaig entrar en sortir de la presó, i allà he estat fins ara on encara treballa.

El meu germà Diego va travessar la frontera i va anar a San Sebastià, ell no va anar a fer de metge sinó a lluitar, va fer tota la guerra a l'altre costat, fins que van alliberar Barcelona. Jo vaig anar retirant-me des de l'Ebre fins a Sant Esteve de Palau Tordera. Vaig continuar el meu treball fins que a l'última hora de la nit el cap de sanitat ens va donar ordres de traslladar-nos cap a Sitges i, finalment, com us dic, a Sant Esteve de Palau Tordera, on ens vam entregar.

L'Esc.- Es pot dir que la guerra us va ajudar a acabar-vos de forjar com a cirurgià?

Dr. M.- No tant com sembla, ja que jo estava molt curtí, des de l'any 1927 que vaig acabar la carrera, estava en una clínica de cirurgià i anava quasi sempre a Sant Pau, a la visita del Dr. Corachan... de manera que al 37 o 38, que és quan vaig anar a la guerra, era dels metges vells que hi van anar. Portava deu anys de cirurgià més els anys d'estudiant que vaig estar en clíniques quirúrgiques i fent pràctiques. Recordo que la primera intervenció que vaig fer, a la guerra, va ser l'amputació d'un braç, que de fet ho estava...

L'Esc.- Acabada la guerra a quins llocs va treballar? Quines activitats va tenir?

Dr. M.- Jo no vaig treballar en altre lloc que l'Aliança i anava sempre a Sant Pau, allà em coneixien tots, el Dr. Corachan, el Dr. Pi Figueras, en Llauredor... l'Artigues, que va morir jove, i després el Dr. Puig-Sureda, que va ocupar el lloc del Dr. Corachan. Tant el meu germà com jo hem fet cirurgia general, urologia, cirurgia toràcica, ginecologia... i he fet molta cirurgia estètica, amb el Dr. Sala vam ser els primers de fer-ne a Barcelona. Però a mí mai em va agradar de fer-ne.

L'Esc.- Ha escrit en alguna revista, o ha participat en alguna activitat científica?

Dr. M.- No, des del punt de vista acadèmic, zero, zero, zero... Tampoc he participat en congressos.

L'Esc.- Però li van atorgar premis, no?

Dr. M.- Bé, em van donar fa uns dos anys el premi Virgili. Cada any la societat de cirurgia de Barcelona, dona dos premis, el premi Virgili i el premi

Gimbernat, el primer es dona a un cirurgià espanyol i el segon a un estranger. Aquest premi es va concedir també a un altre escalenc, el Dr. Puig-Sureda. Ara, el que jo dic sempre, és que si a mí se m'ha considerat un bon cirurgià i m'han donat una certa importància és segurament per la quantitat i qualitat de la gent que s'ha format amb mí, he tingut la sort de tenir gent molt capaç, molt privilegiada, molt dotada, hi han fet lluir el seu cap.

M'ha agradat sempre fer les coses ben fetes i ensenyar a fer-les també ben fetes. Si tot es fa com s'ha de fer i amb ordre, les coses es fan soles. L'èxit que hem tingut nosaltres ha estat que tothom a qui hem ensenyat ha tingut llocs importants, per exemple el Dr. Puig Massana, de cirurgia cardíaca de Bellvitge, va ser el primer alumne meu; el Dr. Salazar de l'Aliança; el Dr. Leon, cap de cirurgia toràxica del Sant Pau ... Molts cirurgians no ajuden a l'aprenent a fer una operació, sinó que li deixen fer, jo no, mai he deixat fer res a ningú sense ser ajudat per mí. Cal procurar fer les coses amb la màxima cura, no lesionar els teixits, fer els punts el més ben fets possible, les sutures el més correcte possible... Ja s'enganxa si ho fas malament, però si ho fas ben fet no és cap mal!!...

Això és el que ha fet que a mí se'm conegui una mica malgrat no haver fet quasi cap publicació, no haver anat a les acadèmies a enraonar, ni en els diaris...

L'Esc.- Quina creu que ha estat la qualitat més important que ha fet del seu germà i de vostè uns metges amb prestigi?

Dr. M.- El que crec que té valor, quant a l'actuació del meu germà i la meua, és que la medicina i la cirurgia encara més, necessiten molt sacrifici, molta dedicació, si no es fa d'una manera desinteressada, des del punt de vista monetari, és molt difícil de fer-ho, i nosaltres l'hem tingut. Hi ha molta responsabilitat, no n'hi ha prou amb operar bé, sinó que és necessari vetllar bé el malalt, cada dia, cada minut. La situació d'un malalt en un moment determinat pot canviar radicalment, i l'atenció del cirurgià és vital algunes vegades. Crec que el nostre mèrit és aquest, hem vetllat el malalt, hi hem anat a la nit si calia, això també ve donat per l'educació que havíem rebut aquí, dels nostres pares. A vegades, els malalts guarits em pregunten que com m'ho pagaran, i jo els hi dic: «Com m'ha de pagar vostè o ningú?, la vida d'una persona no es compra ni es paga. Les coses es fan per amor, no per interès pecuniari».

Aquesta és la nostra manera de fer, a casa ens ho van ensenyar i ens ho van repetir... Que havíem de fer el bé, sense esperar que l'altre t'ho recompensi d'una manera immediata... Has de buscar que Déu s'apiadi de tu per tot el que has fet de bé i si no has fet res... és molt difícil.

L'Esc.- Per què va voler ser metge?

Dr. M.- Quan vaig començar a estudiar em pensava que ser metge era molt important, que s'adquiria molta sabiduria. En acabar la carrera vaig adonar-me que la medicina estava en una situació desesperada, que no sabia res..., que la pneumònia no es podia curar, no hi havia medicina per curar un tifus, no es podia alleujar una grip, ara tampoc es pot, encara no es poden curar unes angines... Quan jo vaig acabar els estu-

dis començava la revolució física, la teoria de la relativitat, els avenços de la química i de la físico-química... es deia que l'àtom era una part indescomponible, no tenia elements... la sortida de les sulfamides i els antibiòtics va ésser una autèntica revolució. Quan jo vaig acabar la carrera, l'arsenal terapèutic era molt limitat. I semblantment passava amb l'arsenal quirúrgic. En cirurgia hi ha un avenç que ha estat importantíssim, és l'anestèsia, els medis anestèsics han canviat molt, es pot mantenir un malalt dormint molt més temps i amb molta més seguretat que abans.

L'Esc.- Com heu anat seguint aquesta evolució?

Dr. M.- Jo he llegit sempre les revistes que es publiquen al país, com era «La Medicina Clínica», de Pedro Pons, i la d'En Jiménez Díaz de Madrid; però també estava suscrit al «Lion Cirurgical», revista francesa, i a una revista alemanya de cirurgia toràxica, que ara publiquen en anglès.

L'Esc.- Quina ha estat la seva vinculació a l'Escala durant aquests anys?

Dr. M.- Jo vaig sortir d'aquí quan tenia vint anys i no vaig tornar, per estar-hi dies, fins després de la guerra. Quan veníem aquí hi estàvem un dia, màxim dos, de manera que vaig estar desconnectat de l'Escala des dels vint anys fins als quaranta.

L'Esc.- Com passa el temps lliure?

Dr. M.- Des de l'edat de 20 anys fins als 40 jo no vaig fer mai ni un dia de festa, no vaig fer mai vacances. A mí el que em divertia extraordinàriament és viatjar, fer excursions... anar a Santa Caterina... Anàvem a peu a l'Estartit... Penso que ens divertíem més que els qui van ara amb automòbil, perquè, què fan quan són allà?. Anàvem a rem a Cala Farriola, amb Mossèn Balaguer, hi estàvem dues hores, era divertidíssim, pescàvem, berenàvem... Com ho fa la gent d'ara que té unes barques que hi són en un moment.

L'Esc.- Ha tingut alguna afició?

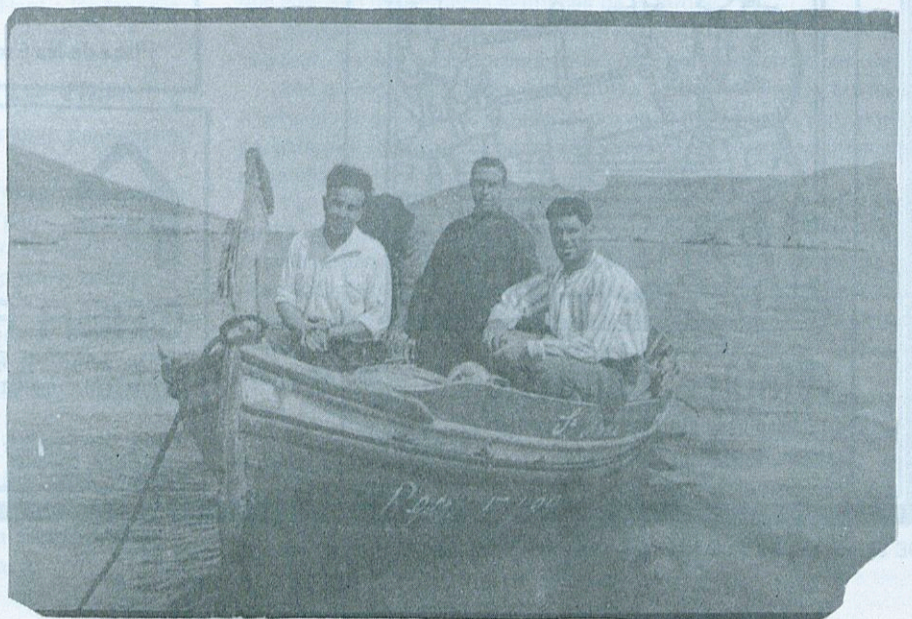
Dr. M.- Jo, quan tenia pocs anys, tenia una bogeria pel futbol, jugava d'extrem esquerre, però no n'havia sabut mai; bé, sabia com s'havia de fer però no tenia grans dots com per exemple tenia en Genís Puig; en Rafel Callol era un bon porter, el Curro també en sabia molt.

M'agrada anar a veure obres d'art; visitar Sant Pau del Camp, Santes Creus, Poblet...

L'Esc.- Què és el que més li agrada de l'Escala d'ara?

Dr. M.- Ara si que m'heu atrapat... el que més m'agrada d'ara és la gent que es guanya la vida, però el curiós és que si tu dius a una persona vella que ara la gent estem millor que abans, no ho volen entendre, protesten... Ho he dit alguna vegada i em diuen que no, que abans també menjaven, tenien el seu ormeig, la seva barca, anaven a pescar fora durant l'estiu... tenien el que necessitaven. Jo recordo que els mariners, els diumenges a la tarda, es compraven cinc cèntims de pinyons, els anaven obrint, els menjaven i amb allò es consideraven feliços... Recordo que els diumenges a la tarda aquí a casa es jugava a cartes amb la Marieta Lluenta, la Maria d'Empúries, l'àvia Kiliis, i amb això en tenien prou... Ara hi ha una exuberància de tot però crec que la joventut es diverteix igual, jo anant a pescar, fent un suquet o una fregida de peix en tenia prou.

RODOMA.

**ANXOVES
DE
L'ESCALA**
MAGDALENA SUREDA

Tel. 77 01 46

**BANCU
BANCOTI
BANCOTRAI
BANCOTRANS**
Banc Comercial Transatlàntic
L'ESCALA

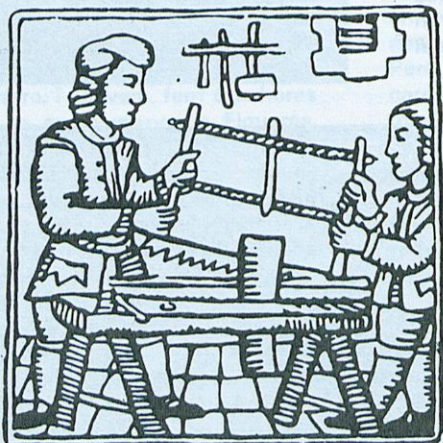
Casa Central BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Victor Català, 9

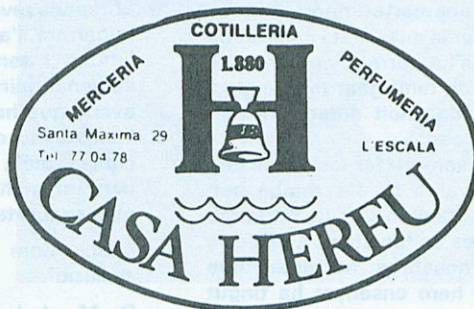
L'ESCALA

Mobles Sancho

Ctra. Palatrugell s/n (davant gasolinera)
Telèfon 77 04 85

L'ESCALA

Santa Màxima 29
Tel. 77 04 78

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

L'IBRERIA
ELS TROBADORS
PASSEIG DE L MAR 2
l'escola - alt empordà

L'IBRERIA
ELS TROBADORS
PASSEIG DE L MAR 2
l'escola - alt empordà

Lindan

ELECTRODOMESTICS

Servei TV garantit
A. PRADO Tel. 7704 90

Plaça de les Escoles

L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFACCIO
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17 Telèfon 77 01 99
L'ESCALA (Girona)

UN MES DE SETEMBRE ESPLÈNDIT

Darrerament, els últims anys, ja estàvem més o menys habituats a gaudir de bon temps durant el mes de setembre, però enguany hem d'insistir en aquest aspecte ja que el temps ha estat, aquest darrer mes de setembre, realment excel·lent.

Era lògic preveure que, a l'entrada de la tardor, als voltants del 21, el temps començaria a refredar, cosa que no ha estat així, i la calor, i per conseqüent, les altes temperatures pròpies de l'estiu més intens no ens han deixat fins ben entrats al present mes d'octubre.

Aquest bon temps ha beneficiat els sectors comercials que viuen d'una manera més directa el fenomen del turisme –indirectament, qui més qui menys, del turisme tothom en viu– compensant, en certa manera i relativament el flux inici de la temporada estiuenca que patia, d'entre d'altres coses, de les negatives conseqüències ocasionades per les glaçades i baixes temperatures del darrer hivern, insòlites en el nostre litoral.

Els que també quedaren satisfets d'aquest bon temps foren, òbviament, els turistes, sovint gent de més edat, més autònoma a l'hora de poder escollir llurs vacances i, sens dubte, amb més possibilitats econòmiques que els que ens visiten al juliol o l'agost, salvant les lògiques excepcions.

Els qui ja no n'estaven tant contents eren els pagesos que desitjaven l'arribada de les primeres pluges –pluges moderades, que no cal confondre-les amb aiguats o inundacions– per a combatre la sequedat dels camps.

EL PLA GENERAL D'ORDENACIÓ URBANA

El dia 25 de setembre –gairebé haurà passat un mes quan aparegui L'Escalenc– quedava exposat al públic i per espai de dos mesos, a la tercera planta de l'edifici de l'Ajuntament, el Nou Pla General d'Ordenació Urbana de l'Escala, aprovat per unanimitat en el Ple Extraordinari del dia 12 de setembre.

Com era d'esperar són moltíssimes les al·legacions presentades i les que s'aniran presentant, com molts són els comentaris que es deixen sentir al carrer però com sol passar en aquests casos tothom espera que sigui el veí el que li «posi l'esquetlla al gat», com vulgarment es diu.

LA TELEVISIÓ PER CABLE, AL BARRI DEL PASSEIG

Vist el bon resultat del funcionament de la televisió per cable a la zona del Padró, s'ha procedit a la seva instal·lació en el sector del Passeig.

Es per aquest motiu que durant el mes passat i l'actual, alguns carrers del Passeig s'han tancat provisionalment per breu espai de temps a fi de facilitar la col·locació dels molts metres de cable per part dels encarregats d'aquesta feina, que l'anaven instal·lant a les façanes de cases i edificis.

MOLTA ACTIVITAT A LA CASA DE LA VILA

Durant la primera setmana del present mes d'octubre s'enregistrà un gran moviment a la casa de la vila.

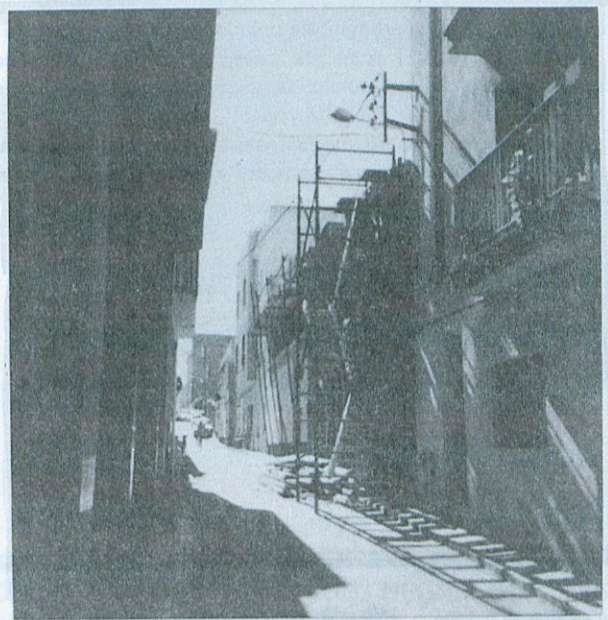
A la molta gent que diàriament va a consultar dades del nou Pla General, hem d'afegir aquells que hi han anat a pagar els arbitris municipals, arbitris que enguany s'han vist augmentats per l'impost que ja es venia pagant i per l'aplicació de nous impostos, com és el cas de bombers i conservació del Cementiri.

Durant la setmana del 21 al 25 del present mes es preveu una nova aglomeració de gent a les oficines municipals, ja que es cobraran la contribució urbana, la llicència fiscal, etc.. Aquest any, l'augment –d'haver-n'hi– seria insignificant.

L'any vinent, segons la informació que tenim, la contribució no es cobrarà i l'any 1987 s'haurà de pagar acumulada per liquidació directa, liquidació que resultarà del nou Cadastre que actualment s'està confeccionant a les oficines –recordem-ho novament– emplaçades als baixos de l'antiga Casa Esquirol, al carrer Enric Serra, 7.

Serà llavors, quan rebem l'esmentada liquidació, que la contribució vindrà fortament augmentada. Diuen, no obstant, que ho serà molt menys que a d'altres poblacions on s'hi produïren increments espectaculars que provocaren manifestacions i, fins i tot, altercats públics.

Confiem i desitgem que a l'Escala s'imposi el bon criteri i que, a benefici de tots, imperi la moderació, recordant la dita que indica que «no es pot matar tot el que és gras», pensament que és molt allisonador.

OBRES D'AMPLIACIÓ A LA CENTRAL TELEFÒNICA

El mes passat començaren les obres d'ampliació a l'edifici de la Telefònica, pel costat del carrer dels Horts.

Es d'esperar que aquestes obres permetran donar la capacitat suficient a la central escalenca, a fi de poder complaure les moltes demandes de números de telèfon que de moment venen denegades, suposant un considerable perjudici a la vida comercial i ciutadana de la població.

VACANCES I EXCURSIONS COL·LECTIVES

Per ningú no és cap secret que la majoria d'escalencs prenen les vacances –els que en poden fer– a partir del mes de setembre, acabat o a punt d'acabar el tràfec de l'estiu, aprofitant aquesta època de trànsit que suposen les primeres setmanes de la tardor.

Al marge de les vacances, diguem-ne, particulars, solen ésser força habituals les excursions programades per part de diverses entitats.

Per exemple, la Parròquia organitzà un pelegrinatge a Lourdes i n'hi ha un de previst, els propers dies, cap a Terra Santa. També hi ha prevista, del 20 al 26 d'octubre, una sortida a Cantàbria, Astúries, Lleó i Castella.

Per la seva part, i tal com ens informa l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala, aquest departament i l'Associació de Jubilats tenen previst un viatge a Mallorca del 17 al 31 d'octubre, pel qual, i en el moment de lliurar aquest escrit, es compta amb unes seixanta inscripcions. Serà un viatge de vacances però a la vegada s'han programat diverses excursions a fi de conèixer els principals indrets de l'illa.

I referint-nos a l'Associació de Jubilats, recordarem que s'ha tramès al departament de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, tot l'expedient amb l'Avant-Projecte per a la construcció de la Residència i Llar de Jubilats a la zona del Padró, al costat de l'Escola Professional que, precisament, va ésser estrenada, tot coincidint amb l'inici del Curs Escolar el dia 30 de setembre.

Al Col·legi públic l'Escala-Empúries, l'inici del curs escolar tenia lloc el 16 de setembre, suposant un canvi radical respecte a la vida normal de la mainada i joves durant els mesos d'estiu. I això es pot comprovar, especialment els dies feiners a hores d'escola, quan els carrers apareixen buits i sense la gresca i la cridòria dels nens i nenes jugant en el seu temps lliure.

REPARTIMENT DE PREMIS DEL CONCURS DE DIBUIX

A la sala d'actes del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova tingué lloc, el dissabte 28 de setembre, el repartiment de premis del Concurs de dibuix organitzat per la Comissió de Joves del Centre Esportiu i Recreatiu.

El concurs de dibuix es va celebrar el 25 de maig i s'establiren quatre categories: fins a 6 anys, de 7 a 8 anys, de 9 a 12 anys i de 13 a 16 anys.

Presentà l'acta del repartiment de premis l'Àngel Rodríguez, de la Junta del CER l'Escala, i lliurà els premis la Sra. Pilar Pellicer, en representació del Col·legi públic l'Escala-Empúries, i el regidor de Cultura de l'Ajuntament, Sr. Manel Armas.

Al mateix temps, es repartí una xocolatada entre tots els assistents i, tot seguit, tenia lloc un divertit ball com a cloenda de la festiva i animada tarda.

FÈLIX GUANTER

ESCOLA MUNICIPAL DE TEATRE

L'Ajuntament de l'Escala organitza per aquest hivern un curs d'iniciació al teatre de familiarització amb el llenguatge teatral. S'estudiarà la veu, la paraula, el gest, el moviment, l'expressió de sentiments, etc.

Durant l'any es faran tres tallers que inclouran **maquillatge, màscares, ritme, llum i color.**

Grups: **de 7 a 11 anys**

d'11 a 14 anys

de 15 endavant

Classes: 2 dies a la setmana per grup (d'una hora i mitja de duració)

Durada del curs: de novembre a maig (descomptant 15 dies per Nadal i 15 dies per Setmana Santa)

Tots els interessats podeu dirigir-vos a l'Ajuntament per inscriure-us al curs.

Els dies i hores els decidirem d'acord amb els interessats, però es pot dir que l'escola funcionarà tres dies a la setmana de 6 a 9.

Una vegada al mes hi haurà una representació d'un grup de Catalunya. I Periòdicament es passaran vídeos d'obres representades anteriorment.

Ja podem avançar que dintre del quadre de representacions, les que corresponen als dos primers mesos són aquestes:

Octubre, diumenge dia 20 a les 6 h. de la tarda:

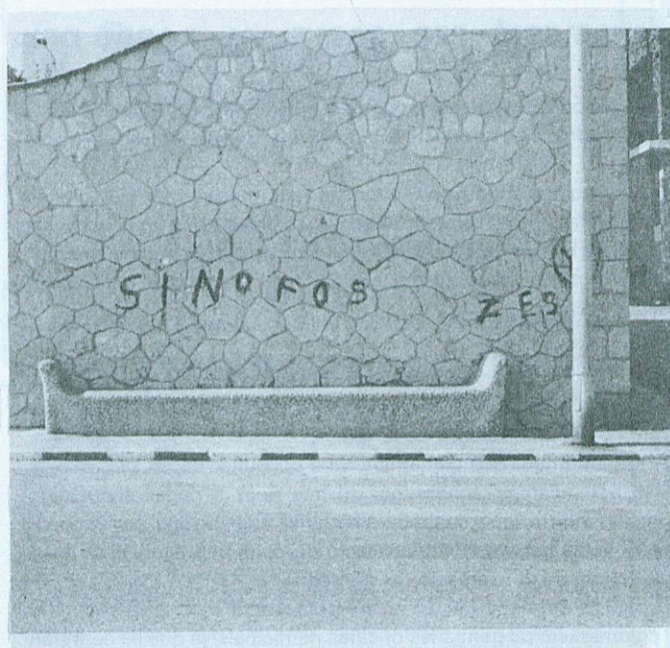
«Estratègia per a dos pernils» de Raymond Cousse pel grup Inteatrex.

Novembre, dissabte dia 9 a 2/4 d'11 del vespre:

«Madam Verdux» d'Adrian Ortega per l'Esbart Teatral de Castellar del Vallès.

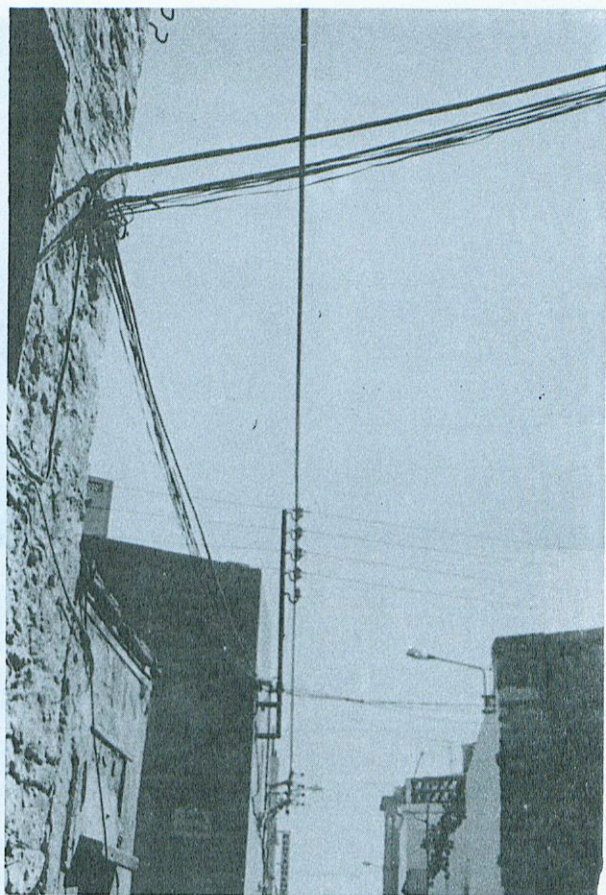
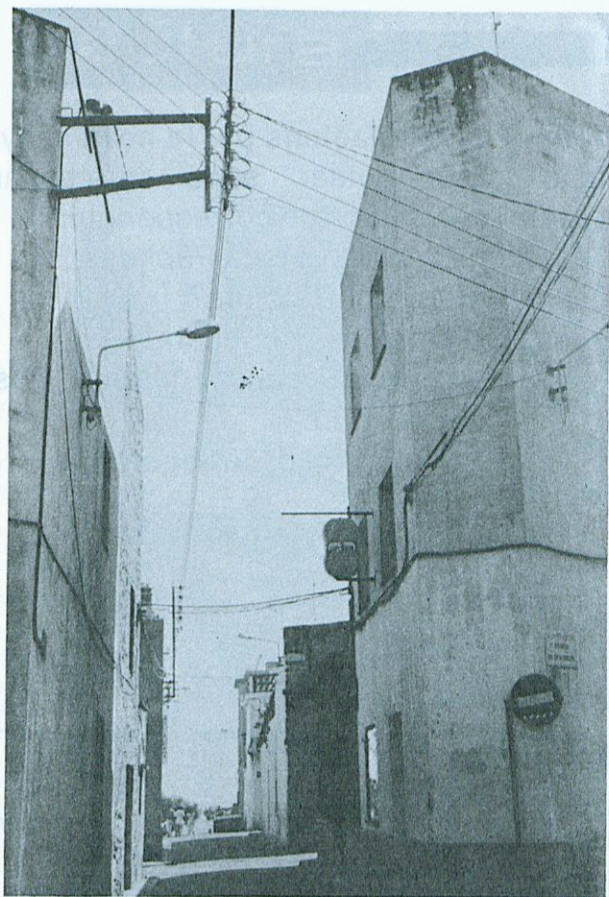
Al final del curs es presentaran espectacles preparats pels alumnes que hagin assistit a aquest curs d'iniciació.

de més i de menys...

Prescindint del «missatge», que en aquest cas no ens interessa, ¿per què no es procura anar mantenint neta la nostra vila (que falta li fa) eliminant les «pintades» que de tant en tant apareixen? ¿Tanta feina

té l'equip de manteniment que no pot destinar algun jornal a aquest servei públic que tantes vegades hem reclamat des d'aquí?— M

En el moment de llegir aquest número de L'Escalenc, un nou cable travessa el nostre poble damunt de nostres caps; una enorme serp negra que puja i baixa, creua i descreua entortolligant-se sobre si mateixa, lliscant impertinent per les façanes, segura i petulant perquè sap que procura un bé públic.

Com estan procurant-lo tots els altres cables que, com una enorme teranyina teixida per l'aranya del progrés, ens embolcallen progressiva i inexorablement. Però ¿no caldria ordenar seriosament aquest entrallat?.

Us heu adonat de LA QUANTITAT ENORME DE FILS QUE ESTAN DESFIGURANT LA FESOMIA DELS NOSTRES CARRERS? Aixequiu la vista un moment... DE

VERITAT SÓN IMPRESCINDIBLES TANTS I TANTS DE CABLES, PETITS, GROSSOS, NEGRES, GRISOS, ANTICS, MODERNS, ÚTILS, INÚTILS QUE ESTAN PENJANT ARREU DELS ESTRETS CARRERS DE LA NOSTRA VILA? Quants d'ells, malgrat haver acabat la seva funció original, romanen impertèrrits voleiant estúpida-ment? Quants han quedat com a difinitius havent nascut provisionals? Qui ha tingut cura que el traçat de la instal·lació, sigui la que sigui, s'ajusti a uns canons mínims de respecte a l'entorn i al bon gust?. En definitiva, **QUI DESFERÀ AQUEST EMBOLIC?** Des d'aquí podem dir que **EL DESEMBOLICADOR QUE EL DESEMBOLIQUI ...BON ESCALENC SERÀ.- M.**

Es poden hipotecar tres quartes parts d'un anunci amb a privat deixant-ne una quarta de públic?

Si el gran atractiu de l'Escala és el paisatge, per què s'ha permès col·locar **la Marquesina als Giravols de la Font?** I a **la plaça del col·legi**, no creieu que també hi sobra?. En aquesta, a més les indicacions que hi posa l'Ajuntament no formen part del nou sistema que es troba per tot Catalunya i que ell mateix ja ha posat a molts altres indrets de l'Escala.

Repetim les felicitacions per la nova senyalització però potser seria interessant completar-la als llocs on correspongui:

- Oñ és la Biblioteca Pública?
- I l'Església Catòlica?
- I l'Església Evangelista?
- I l'Institut Social de Marina, Pòsit de Pescadors?
- I l'Ambulatori de la seguretat Social?
- I el Cementiri Vell?

Considerant que l'article 114, amb títol "EDIFICIS SINGULARS A CONSERVAR" del Pla General diu:

Art. 114 - EDIFICIS SINGULARS A CONSERVAR. CLAU 1

Calificació que s'aplica en forma individualitzada als edificis al catàleg de construccions d'interès històric, artístic, ambiental o representatiu, l'imatge dels quals ha arribat a fer part del patrimoni col·lectiu encara que siguin de propietat privada, de forma que el seu enderroc, mutilació o alteració substancial pot suposar un perjudici moral pels escalencs. Es pretén fonamentalment preservar la seva imatge exterior com a part del paisatge urbà o rústic, però el respecte a la unitat i coherència de la construcció fa que s'extengui la protecció a la seva estructura i al seu caràcter interior.

Com a regla general, NO ES PERMETEN OBRES en aquests edificis, amb les següents

excepcions:

- 1.- Obres de consolidació, reparació i conservació.
- 2.- Obres de rehabilitació interior sanitària, com creació de banys o cuines.
- 3.- Obres controlades d'envans interiors que no suposin alteració substancial de la distribució ni increment notable del nombre de peces, o que tendeixin a reestituir una distribució primitiva que hagi estat alterada.
- 4.- Obertura de nous passos de poca amplada a les parets mestres, o eventual creació de noves escales que siguin compatibles amb l'estructura.

¿Com és possible que hagi desaparegut "can Llardent" classificat dins d'aquest apartat?

¿QUE PASSARÀ AMB ELS ALTRES EDIFICIS CONSIDERATS TAMBÉ COM A EDIFICIS SINGULARS!

FIXA'T! BEN SEGUR QUE ERA TAMBE' UN "EDIFICI SINGULAR", D'AQUESTS DEL PLA D'ORDENACIO URBANA...!

DELS "PROTEGITS", VAJA..

POBLE MARINER

Olor de salí
i d'algues marines;
remors de la mar
i vols de gavines
que en el blau del cel
tracen serpentes.
Carrer costarut;
salabrets, gembines
i xarxes al sol;
marduix, clavellines
en els finestrals,
alguns amb cortines
de trossos d'ormeig;
feineres veïnes
que van a la font,
mentre les padrines
curen dels menuts

que juguen amb nines
al mig del carrer,
cargolets, petxines,
vaixellets obrats
per mans infantines;
baldufes bronzents
i pedretes fines
de colors rosats,
nacre i opalines.
Passa un vell xaruc,
els ulls amb polsines
de ruixims del mar;
per no fer tentines,
té sort del bastó!
Veus cascavellines
deixonden la pau.
Són veus de fadrines,

que vénen rient,
amb breus faldellines
arran de genoll,
semblant ballarines
sortides d'un fris...
potser són ondines
que el mar han deixat...
Les veus cristallines
ja s'han espargit.
Només nins i nines
resten al carrer
i el vell fa tentines
pujant el coster.
Llavors, les padrines
vant rememorant
quan eren fadrines,
—ell, gentil galant!

J. Barceló i Matas

L'ILLA DE LES MIL MERAVELLES

X.- Saps que podem fer? Esperarem a la nit i veurem quina brilla més.

M.- Molt ben pensat.

I així ho feren. Quan arribà la nit van veure un resplandor, una llum esplèndida prop del calmós mar. Allà trobaren un gran cofre, lligat amb ferros i cordes, on hi havia joies d'allò més boniques: braçalets, corones adornades amb les perles més meravelloses, anells, collarets, arracades de diamants, serps d'or... Era una troballa molt valuosa..

Agafaren el tresor, contents i feliços, s'allunyaren de les Muntanyes Negres pensant que havien de tornar a casa.

Però hi havia un problema. No sabien el camí de tornar a casa. Aleshores recordaren el que havia dit el meravellós peix de les aletes d'or i en arribar a la platja li demanaren que els indiqués el camí i així succeí.

Les aigües eren clares, les ones esquit-

xaven la barca amb suavitat. En Xenxo fumava pausadament la seva pipa i en Marcel vigilava per a veure si veia terra.

Van tenir una gran il.lusió en divisar els penyasegats del poble, la verdor dels prats propers, les cases amb les teulades vermelles i les parets blanques, les xemeneies fumejants i el sol amagant-se darrera les muntanyes.

En acostar-se més a la costa sentiren el so vibrant de les campanes de l'església, el xiscle de les gavines, el soroll del mar en topar suaument contra les roques, el rebombori dels nens que jugaven a pilota...

Amb els diners que aconseguiren, van poder ajudar els nens necessitats del poble i tothom estava orgullós d'aquells dos mariners.

Conte ideat i escrit per alumnes de 4 rt. d'E.G.B. del Col.legi P. Empúries.

Ja ha començat la temporada futbolística dels equips escalencs.

Els de les categories més petites: Benjamins (que participen en la categoria Aleví-Escolar) i Alevins estan disposats i en forma com demostren les dues fotografies.

Les il.lusions i les ganes hi són. Els resultats, de vegades, són satisfactoris. Altres vegades, no tant. De totes maneres, la qüestió és participar. Així és com començaren les grans figures del futbol mundial.

GRANS DE SENY

- Aquell que no creu en la seva pròpia eficàcia no pot transmetre'n la rauxa creadora. (JSR)
- Sóc home, i res del que és humà no m'és estranger. (Terenci)

REFRANYS DE MAR

- Amb veles soltes es perden moltes voltes
- Boira, boirassa: ballaràs amb la barca.

CONSELLS DOMÈSTICS

- Si, badant, heu deixat socarrimar una peça de roba que estàveu planxant i si la taca no és massa profunda, fregueu-la amb una monyeca imbibida d'aigua oxigenada.
- A un pom de flors se li pot allargar la vida: poseu-lo en una capsa parcialment tancada i fiquen aquesta en el refrigerador; i veureu que les flors retroben certa vitalitat.

NO DIGUEU:

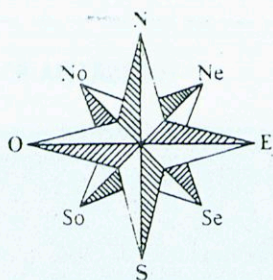
- Atascar
- Ataüt
- Aterrissar/Aterrissatge
- Atesorar
- Atestar (comprimir)
- Atinar
- Atinat
- Atmosfera
- Atontat
- Atormentar
- Atornillar
- Atragantar-se

DIGUEU:

- Encallar
- Taüt
- Aterrar/aterratge
- Atresorar
- Atapeir
- Encertar, caure-hi
- Assenyat, prudent
- Atmosfera
- Beneit, banau, ximple
- Turmentar
- Cargolar, collar
- Ennuegar-se/entravessar-se (fer nosa)

ELS VENTS

0°, N.	Tramuntana
45°, N.E.	Gregal
90°, E.	Llevant
135°, S.E.	Xaloc
180°, S.	Migjorn
215°, S.O.	Garbí o Llebeig o Marinada
270°, O.	Ponent
315°, N.O.	Mestral

ELS ESTATS DE LA MAR

- Calma
- Mar arrissada o bonança
- Marrutxell, marejol
- Marejada o tràngol
- Maror o maregassa
- Mar grossa
- Mar brava
- Mar de capa
- Mar desfeta
- Mar enorme

- Calma
- Mar rizada
- Marejadilla
- Marejada
- Fuerte marejada
- Mar gruesa
- Mar muy gruesa
- Mar arbolada
- Mar montañosa
- Mar enorme

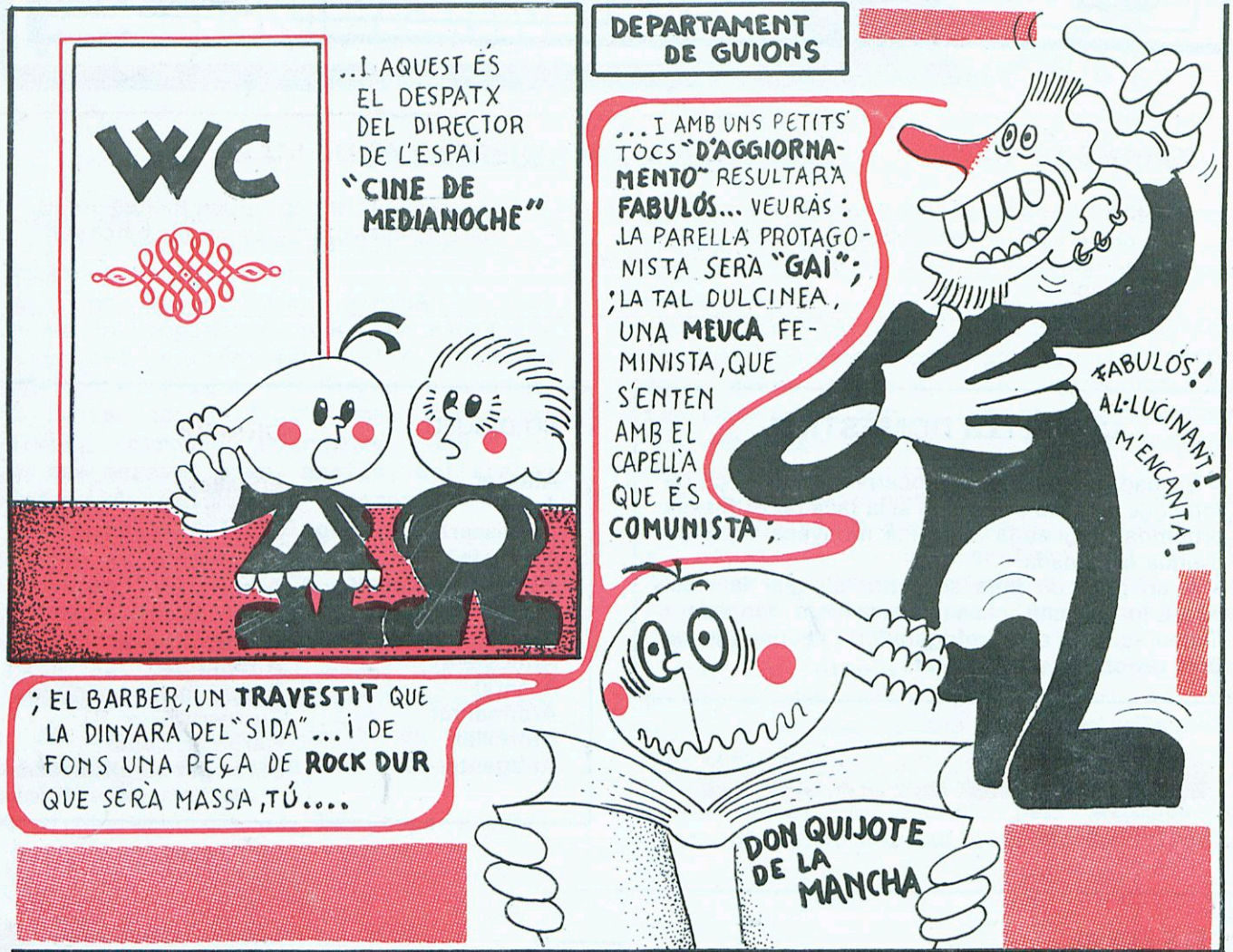

ALGUNS FENÒMENS METEOROLÒGICS

- Arc de Sant Martí, arc iris
- Boira
- Calamarsa, calabruix, granis
- Gebre
- Glaçada
- Llamp
- Llampec
- Nevada
- Núvol

- Arco iris
- Niebla
- Granizo
- Escarcha
- Helada
- Rayo
- Relámpago
- Nevada
- Nube

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA Nº 42

7 - LA ESCALA. Passeig del Codola

J. Esquirol, Fot.

